

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets President
Karl Johansgate 22
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

23/1868-

20. september 2023

Spørsmål nr 3144 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim til samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Bane Nor har stilt i utsikt en mangedobling av avgiftsnivået. Har det blitt foretatt vurderinger av konsekvenser for regionalt næringsliv av slike store og brå avgiftsøkninger?

Svar:

Frem til 1.januar 2017 var det i praksis Stortinget som fastsatte satsen for avgiftene i forbindelse med statsbudsjettet. Etter denne datoen fikk Bane NOR ansvar for å fastsette avgifter for bruk av jernbaneinfrastruktur etter jernbaneforskriften kapittel 6.

Jernbaneforskriftens avgiftsregler gjenspeiler EU-regelverk som har vært del av EØS-avtalen og norsk lovgivning i en årrekke. Statens jernbanetilsyn i rollen som markedsovervåkingsorgan fører tilsyn med at avgiftene fastsettes på riktig måte, herunder at vilkårene for å ilegge påslag på avgiftene er oppfylt. Ved fastsettelse av påslag skal Bane NOR fastsette dette kun i marked som tåler det, og prosessen skal forankres i prinsipper om effektivitet, innsyn og likebehandling, og sikre optimal konkurranseevne for jernbanens markedssegmenter jf. jernbaneforskriften § 6-3 (1).

Bane NOR har nylig sendt forslag om nye avgifter på høring til jernbanesektoren som nærmere illustrerer hvilke vurderinger de har lagt til grunn jf. link her: [Network Statement 2025 Høring \[Network statement\] \(banenor.no\)](#).

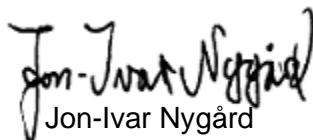
Bane NOR opplyser om at de har delt malmsegmentet i to og differensiert satsen. Dette innebærer i denne modellen at selskaper som frakter jernmalm i segmenter med høyere elastisitet vil få om lag en halvering av avgiftstrykket i ny modell fra 2025, jf. tabell under. Bane NOR opplyser at de i tabellen har lagt til grunn sammenligninger i samme prisnivå (2024-kroner) og trafikk (2022). Det vil si at satsene målt i 2024-kroner er multiplisert med trafikken fra 2022.

Tabell 8 Sammenlikning av prismodeller i segmentene som får påslag. Sum av grunnpris og påslag. Mill. kroner.

	Jernmalm med lav elastisitet	Jernmalm med høyere elastisitet	Øvrig malm og mineraler	Tilbringer hovedflyplass	PSO
Modell i NS2023	109	18	0,6	44	567
Modell i NS2024	89	41	0,2	45	716
Modell i NS2025	123	20	0,3	45	692

Departementet legger til grunn at aktører i sektoren gir innspill til høringen dersom de har synspunkter på innretningen.

Med hilsen

Jon-Ivar Nygård